

TOHURLUKLARDA GDO ANALİZİ İÇİN NUMUNE ALMA TALİMATI

Amaç

Madde 1 — Bu Talimatın amacı, tohumluklarda GDO (Genetik yapısı değiştirilmiş organizma) tespiti amacıyla yapılacak analizler için numune alınmasının usul ve esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2 — Bu Talimat; numune almaya yetkili kurumları, kişileri ve numune alımına ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

Madde 3- Bu Talimat, 5977 sayılı Biyogüvenlik Kanunu ve bu Kanuna istinaden çıkarılan ikincil mevzuat hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 — Bu Talimatta geçen;

Genetik yapısı değiştirilmiş organizma (GDO): Modern biyoteknolojik yöntemler kullanılmak suretiyle gen aktararak elde edilmiş, insan dışındaki bitki, hayvan ve mikroorganizma dâhil canlı organizmayı, İnspektör: Bitki, bitkisel ürün ve diğer maddelerin ülkemize ve serbest bölgelere giriş, çıkış ve transit geçişi esnasında bitki sağlığı amaçlı her türlü resmi kontrolleri yaparak gerekli belgeleri düzenlemek üzere Bakanlık tarafından eğitilmiş ve resmi kontrol yetkisi verilmiş kontrol görevlisini,

Laboratuvar: Bakanlıkça GDO Analizi yapmak üzere yetkilendirilmiş laboratuvarları, Lot/Parti: Bir sevkiyatın, tek bir ürünün bileşim ve orjin olarak homojen yapıda olduğu belli sayıdaki birimini,

Müdürlük: Zirai Karantina Müdürlüğünü, bu Müdürlüğün olmadığı yerlerde Bakanlık İl veya İlçe Müdürlüğünü

Numune: Resmi kontrole tabi tutulacak, bu Talimatla belirlenmiş büyüklükteki bitki, bitkisel ürün ve diğer maddelerden alınan örneği,

Paçal: Muayene edilecek ürünün tamamını temsil etmek üzere tesadüfî örnekleme metoduna göre seçilen ürün örneklerinin belli bir oranda karıştırılması,

Tohumluk: Bitkilerin çoğaltımı için kullanılan tohum, yumru, fide, fidan, çelik gibi generatif ve vegetatif bitki kısımlarını,

ifade eder.

Numune alma yetkisi

Madde 5- Tohumluklardan GDO analizi için gerekli olan numuneleri almaya, müdürlüklerde görevli inspektörler yetkilidir.

GDO analizine tabi tutulacak tohumluklar

Madde 6- (1) Ülkemize ithal edilecek tohumlukların ithal amacına bakılmaksızın EK-1 listede yer alanlarından, menşei ülke risk değerlendirmesine göre belirlenen sıklıkta numune alınarak analiz yaptırılır.

(2) Tohumlukların sahibi veya yetkilisi, görevli inspektöre gerekli miktarda numuneyi vermek zorundadır. Alınan numuneler için herhangi bir bedel ödenmez.

Tohumluklardan Numune Alma Esasları

Madde 7 — Tohumluklardan GDO Analizi için aşağıdaki esaslara göre numune alınır;

a) Üretim, ticari ve demonstrasyon amaçlı tohumluklar:

Aynı lot/partiye ait tohumluklar; çuval, paket ve benzeri şekilde ambalajlanmış ise dane büyüklüğü dikkate alınarak hazırlanan ve EK-2'nin birinci sütununda belirtilen ağırlıkta alt lot/partilere ayrılır. Her bir alt lot/partiden, bu alt lot/partiyi temsil edecek şekilde ikinci sütunda belirtilen miktar kadar örnek alınır. Bu örneklerden yapılan paçaldan, üçüncü sütunda belirtilen miktar kadar numune alınarak, laboratuvara gönderilir.

b) Deneme ve araştırma amaçlı tohumluklar:

Deneme ve araştırma amaçlı ithal edilecek EK-1 listede yer alan tohumlukların menşei ülke risk değerlendirmesine ve belirlenen analiz sıklığına göre, her bir kontrol belgesinde yer alan aynı türe ait tüm çeşitler bir lot/parti kabul edilir. Bu lot/partiyi oluşturan çeşitlerden alınan yeterli miktarda tohumluklardan paçal yapılarak EK-2 listenin üçüncü sütununda belirtilen miktarda numune alınarak laboratuvara gönderilir. Yapılan analiz sonucunda GDO tespit edilmesi durumunda lot/partiyi oluşturan tüm çeşitler bulaşık kabul edilir. Ancak, malın sahibinin talep etmesi ve gereken miktarda numune alınabilmesi için yeterli tohumluk bulunması durumunda; paçal içerisindeki her lot/partide bulunan çeşitlerden ayrı ayrı alınan numuneler laboratuvara gönderilir. Yapılan analiz sonucunda GDO tespit edilen çeşitler iade veya imha edilir.

Numunelerin Analize Gönderilmesi

Madde 17- Bu Talimat esaslarına uygun olarak bu Talimatın EK-3'ünde yer alan numune alma tutanağı düzenlenerek alınan numuneler, bu Talimatın EK-4'ünde belirtildiği şekilde etiketlenir ve ambalajlanıp mühürlenerek (Kargo veya Müdürlüklerin görevlendireceği bir eleman beraberinde) analize gönderilir.

Analiz Sonucuna İtiraz Edilmesi

Madde 18- Bakanlıkça GDO analizi yapmak üzere yetkilendirilmiş bir laboratuvarında yapılan analiz sonucuna ilgili firma tarafından itiraz edilmesi durumunda, bu Talimat çerçevesinde alınacak yeni numune Ankara Ulusal Gıda Referans Laboratuvarına gönderilir. Buradan gelecek analiz sonucuna göre işlem tesis edilir.

EK-1: GDO Analizi İçin Numune Alınacak Tohumluklar ve Menşei Ülke Risk Değerlendirmesine Göre Analiz Sıklıkları Tablosu

Sıra No	Tohumluk	Menşei	Analiz Sıklığı
1	Mısır	Tüm Ülkeler	% 100
2	Soya	Tüm Ülkeler	% 100
3	Kolza (Kanola)	Tüm Ülkeler	% 100
4	Pamuk	Tüm Ülkeler	% 100
5	Papaya	Tüm Ülkeler	% 100
6	Şeker pancarı	Tüm Ülkeler	% 100
7	Çeltik	Tüm Ülkeler	% 100
8	Patates	Tüm Ülkeler	% 100
9	Domates	Çin, ABD, Meksika, Kanada ve Japonya	% 50
		Diğer Ülkeler	% 10

EK-2: Numune Almaya Esas Olacak Tohumluk Partilerinin Azami Ağırhıkları ve Asgari Numune Miktarları

TOHUM TÜRÜ	1.SÜTUN	2.SÜTUN	3.SÜTUN
	TOHURLUK ALT PARTİSİNİN AZAMİ MİKTARI (Kilogram)	TOHURLUK ALT PARTİSİNDEN ALINACAK ASGARİ ÖRNEK MİKTARI (Gram)	LABORATUVARA GÖNDERİLECEK NUMUNE MİKTARI (Gram)
Mısır	50.000	3.000	3.000
Çeltik	10.000	400	400
Soya	20.000	2.000	2.000
Şeker Pancarı	5.000	85	85
Pamuk	10.000	800	800
Kolza, Kanola	5.000	40	40
Domates (Üretim,ticari,demonstrasyon)	100	20	20
Domates (Deneme,araştırma)	-	-	12
Patates	25.000	10.000	10.000
Papaya	10.000	5.000	5.000

EK-3: Tohumluklarda GDO Analizi İçin Numune Alma Tutanağı

**T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Müdürlüğü**

TOHUMLUKLARDA GDO ANALİZİ İÇİN NUMUNE ALMA TUTANAĞI

Numune Alma Tarihi :

Firma Adı Adresi : .....

Ürün Adı ve Çeşidi	Lot/Parti No	Ambalaj Adedi ve Şekli	Ürün Miktarı	Alınan Numune Miktarı	Mühür No:

Taşıma Aracı Cinsi-Plaka No veya İsmi :....

İthal / İhraç Edilen Ülke :....

Menşei :..

Numune Alınan Yer :..

BSS Tarih ve No'su (İthalatta) :.

Dilekçe Tarih ve No' su (İhracatta) :..

Yukarıda belirtilen ürünlerden analiz yaptırılmak üzere gerekli numuneler alınmış olup, iş bu tutanak tarafımızdan tanzim edilerek imza altına alınmıştır. (1), (2)

Numuneyi alan
İnspektör

Ürün Sahibi
veya Temsilcisi

Not:

(1) : Numunenin usulüne uygun olarak alınmadığı itirazı bu aşamada yapılacak olup, tutanağın imzalanmasından sonra yapılacak itirazlar dikkate alınmayacaktır.

(2) : Numune alma işleminde tutanak iki suret düzenlenerek ikinci sureti ürün sahibi veya temsilcisine verilecek asıl suret dosyada saklanacaktır. Gümrük ya da Antrepo görevlileri gözetiminde düzenleniyorsa üç suret halinde düzenlenir, tutanak bu görevliye imzalatılır ve bir sureti kendisine verilir.

EK - 4: Numune Etiketi Örneği

**T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Müdürlüğü**

Numune Etiketi

1. Firma Adı ve Adresi: .....
2. Mühür seri no : .....
3. Ürünün Adı ve Çeşidi : .....
4. Parti/ Lot No : .....
5. Ürünün Ambalaj Şekli ve Adedi : .....
6. Ürünün Miktarı : .....

7. İthal/İhraç Edilen Ülke : .....
8. Menşei (İl, İlçe, Köy) : .....
9. Numune Alınan Yer : .....
10. Alınan Numune Miktarı : .....
11. Numunenin Alındığı Tarih : .....
12. Numune Alanın Adı Soyadı : .....
13. Numune Alanın İmzası : .....